

HelseOmsorg21

Nærings- og fiskeridepartementet
Att: Elin Marlén Hollfjord

Vår saksbehandler / tlf.	Vår ref.	Deres ref.	Sted
Tine Thorbjørnsen / 41611585	24/4112	24/2539	Oslo, 11.09.2024

Innspill fra HelseOmsorg21-rådet til oppfølging av veikart for helsenæringen

HelseOmsorg21-rådet er en nasjonal dialogarena mellom offentlige helse- og omsorgstjenester, universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren, privat sektor og brukerorganisasjonene. Gjennom å legge til rette for samarbeid om helse- og omsorgsforskning, innovasjon og næringsutvikling, skal rådet bidra til god folkehelse, effektive helse- og omsorgstjenester av høy kvalitet og verdiskaping.

Rådet ønsker å bidra til å bedre vilkårene til helsenæringen og er opptatt av hele verdikjeden fra grunnforskning og til internasjonal eksport. HelseOmsorg21-rådet legger til rette for bedre koordinering gjennom dialog, samarbeid og møteplasser på tvers av offentlig, privat og frivillig sektor og fungerer således som en koblingsboks mellom aktørene.

I innspillet kommenterer rådet på følgende punkter:

- Forskning og infrastruktur
- Tilgang til og bruk av helsedata
- Hjemmemarked, offentlig – privat samarbeid
- Test og pilotering
- Kapital og kompetanse

Forskning og infrastruktur. Fremragende forskning og forskningsresultater er selve fundamentet for utvikling av helsenæringen. Norge har mange fremragende og internasjonalt konkurransedyktige forskningsmiljøer og dette er et komparativt fortrinn ved utviklingen av norsk helsenæring som må videreføres. Fremragende forskning krever tilgang til oppdatert og avansert infrastruktur og det bør derfor utvikles en nasjonal plan for slik forskningsinfrastruktur og hvordan den kan deles mellom akademia og næringsliv.

Tilgang til og bruk av data. Helsedata er en stor ressurs for Norge. Det er gjort mye bra med samordning av helsedata og opprettelse av Helsedataservice (Helsedata.no). Forskere og industri

HelseOmsorg21

som ønsker å bruke helsedata i forskning opplever likevel at det tar lang tid å få data, prosessen er arbeidskrevende og kan være kostbar. Etter at Helseanalyseplattformen ble stoppet, er det veldig viktig å få på plass sikre analyserom for forskere og næringsliv. Det haster å realisere "gjenbrukssporet", ved å videreutvikle universitetenes sikre analyserom TSD ved UiO, SAFE ved UiB, og HUNT Cloud ved NTNU. Rådet vil også påpeke at regelverket, og tolkning av regelverk, oppleves som en flaskehals for tilgang til data. For bedriftene hadde det for eksempel vært nyttig at formål om innovasjon og utviklingsarbeid ble tatt inn i formålsbeskrivelsen i lovverket. Dette er gjort i Finland.

HelseOmsorg21-rådet har utfordringer rundt tilgang til helsedata som ett av sine prioriterte saker og jobber nå med å identifisere flaskehalser for tilgang til data. Resultatene fra dette arbeidet vil rådet gjerne dele med departementet når vi har fått samlet og konkretisert dem.

Hjemmemarked, offentlig-privat samarbeid. Det skjer mye forskning og innovasjon knyttet til helsesektoren, men nye løsninger når ikke helsesektoren og pasientene i den skala og omfang som er ønskelig. Vi har fremdeles mye å gå på når det gjelder offentlig-privat samarbeid og utvikling av et konkurransedyktig hjemmemarked. Det må fortsatt være stort fokus på at helseindustrien oppnår salg til hjemmemarkedet og at helse- og omsorgstjenestene drar nytte av nye innovasjoner.

Både innkjøps- og leverandørsamarbeid etterspørres av aktørene. Helsetjenestene etterlyser ekstraressurser som ikke finnes i de ordinære driftsbudsjettene, til implementering for å komme over i fasen der gevinstene kan tas ut. Rådet har tidligere pekt på at en handlingsplan for innovative offentlig anskaffelser utviklet av aktørene, kan være til hjelp for å påskynde utviklingen av mer offentlig innkjøp fra norsk helsenæring. DRG-koder som fremmer innovasjon og implementering kan også være et godt virkemiddel.

Test og pilotering. En dedikert katapult for helsenæringen vil også styrke mulighetene for skalering og rådet støtter anbefalingen om å styrke katapultordningen. Det må sees i sammenheng med det nye livsvitenskapsbygget ved UiO og pågående samarbeid med Fremtidens operasjonsrom på St. Olavs, Intervensjonssenteret ved OUS og inkubatorene tilknyttet de store universitetene og universitetssykehusene.

Kapital og kompetanse. For at helsenæringen skal vokse, er den avhengig av kapital til skalering. Investinor er etablert og har bygget opp kunnskap gjennom flere år også om helsenæringen. En lavthengende frukt vil være å øke bevilgningen til Investinor for å kunne være mer aktiv i helsenæringen.

Det er viktig å bygge kompetanse for helseindustri. Dette kan understøttes gjennom mer samarbeid om doktorgradsutdanning mellom akademia og næringsliv. Videre kan byråkratiske hindre fjernes og insentiver innføres slik at det blir lettere for norske selskaper og institusjoner å ansette utenlandske spesialister til å bygge kompetanse i Norge.

Avslutningsvis vil rådet påpeke viktigheten av at sluttbruker er med i utviklingen av helse- og omsorgstjenestene. De kan bidra til god forskning med pasientenes perspektiv og til alle faser i kliniske studier - utprøvende behandling, kvalitet i velferdstjenestene, og forebygging. Pasientorganisasjoner er også viktige i spredning av kunnskap om nye behandlinger.

Med vennlig hilsen
HelseOmsorg21-rådet

Per Morten Sandset
Leder